

HEVES ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI-DÍJ:
 Egész évre 8 kor. | Negyed évre . . . 2 kor.
 Fél évre 4 kor. | **Egyes száma 20 fillér.**
 MEGJELENI MINDEN VASÁRNAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MACZKY EMIL.
 TÁRS-SZERKESZTŐ:
DLUHOPOLSKY BERTALAN

A lap szellemi részét illető közlemények a „Heves és Vidéke” szerkesztőségéhez, az előfizetési és hirdetési díjak, valamint nyilttéri közlemények a „Heves és Vidéke” kiadóhivatalához címszendők

Csendéletünk.

Az előljáróság és a csendőrség b. figyelmébe.

Elmondhatjuk, hogy csendéletünk, nem valami csendes, hanem bizony eléggé zajos. Csakhogy ez a zaj nem a jókedvnek, nem az ártatlan örömmek kifolyása hanem a duhajkodásnak. Nem azért zajos városunk, mert itt vannak Thália papjai, pedig ettől kellene egy kis zajnak lenni. Oh! ettől nagyon csendes a mi városuk.

De még sem! kívül nagyon hangos a színház tere, de belül! Oh ott nagyon csendes minden, üres a páholy, üresek a székek, csak a színpad hangos a jóízű kacagástól, a fülbemászó áriáktól. De a publikum az nagyon csendes és még kevesebb.

De, nem erről akarok én most írni, hanem arról, mi történik nálunk éjjel és nappal.

Már régóta azt veszem észre, hogy a fegyelem, a rend dolgában, visszafelé fejlődünk. Mintha Ázsiában a Beduinok között élnénk úgy tetszik nekem Heves csendélete, úgy va. ár- és ünnepnapok alkalmával.

A paraszt legények összefogódzva járkálnak az utcán és a legtrágárabb nótákat éneklük. Nem respektálnak senkit, sem férfit, sem uri nőt: éppen akkor ordít legnagyobbakat, mikor uri ember vagy nő megy el mellette.

A főszolgabíró megszólítására, büszkén vágja oda: „nem parancsol nekem.” De ez még nem elég. Elállják a járdát úgy, hogy az uri ember, vagy nő kénytelen nekik kitérni, mert a világot sem engednének egy kis helyet; ezt azonban jól teszik, mert azokon a pök-dőséseken, melyekkel a járdákat megtisztelik, jó gyomru ember, aligha mehetne keresztül.

De még ez sem elég! Virág kell a szeretőnek: az Erzsinek és a Marinak. Hol vegyenek? Ezt a problémát olyan könnyen megoldják, mintha tanulták volna. Hol vegyenek? Ott van a táblabíró kertje, ott van a telekkönyvvezető, ott van a főjegyző orgonássa és meg van oldva a kérdés.

Egy éjjel a virágos kertből kipuhtul a rózsa. Másnap ott virul az Erzsók meg a Maresák keblén és a szerelmes legény kalapjánál.

Ide fejlődünk; ide fejlődtetett bennünket az ál-humanizmus. Mert Hevesen is csak a börtön emeletes, a többi csak földszintes ház.

A humanizmust hangoztatják, és nem mernek büntetni. Azaz mernek, de csak virággal ütnek. Pedig néha a bot jobb szolgálatot tenne. De hát ki volna oly Tyranus, aki a mai fölvilágosodott században bottal ütne. Nem szabad!

HEVES ÉS VIDÉKE TÁRSADALMI

Rózsának.

Akkor is így volt: hullott az akác
 Nyilott a rózsa.
 Te meg behívtál engemet édes
 Egy kicsi szóra.

Lopva bementem; senki sem látta
 Be jó is volt a!
 Leültünk szépen; nem tudva mikép
 Kezdjünk a szóba.

Végre te szóltál: félve remegve.
 S pirult az arcod.
 Színté kiláttam, mint vivja, kicsi
 Szíved a harcot

Legyőztél engem: a rabod lelkem,
 Csókod fogott el.
 Régen ígyekszem: törni ki onnan,
 Hiu reménnyel.

Nem tudok lányka! Csókod oly édes,
 Harmatos mézes;
 Az arcod rózsa, ajakad bibor,
 Szavad oly édes.

Fogvatart engem, ébren és alva,
 Mint a folyondár,
 Mely a kis méhre nyitja ki kelyhét
 S szirma közé zár.

Igy vagyok lányka! Lágy karod csókod
 Mennybe vitt engem.
 Ezt vesztém, midőn eljövök tőled,
 S bánatos szívem.

A sárga rózsa, melyet keblemre
 Kis kezéd tűze,

Meghalt már régen, de a szerelmem
 Az él örökre!

Lányka ha jó vagy, én kérlek.
 Légy az irgalom atyja.
 Csak egyszer bibor ajkad ajkamra
 Csókodat adja.

Édes lesz a vég; ha jön a halál,
 S csókodat bírom.
 Fájni fog szívem a csókod nélkül
 S kitöröm sírom.

En.

Vége mindörökre.

Tíz esztendő múlt el azóta, hogy utoljára látták egymást. Elváltak, szívükben a nem teljesedett szerelem gyötörő keserűségével. Mindegyik a másikat okolta a szívek hajótörése miatt, pedig bűnös volt mindkettő és bűnös volt első sorban az élet. Hány egymáshoz illő szerelmes lelkét szakít el így egymástól a könyörtelen élet! A megélhetés gondja ur a szívek szerelme felett és parancsoló szava ellen nincs appelláta a gyöngy embereknek, a kik a szerelmük kedvéért nem akarják felvenni a harcot, a mindennapi kenyérért. Büszke, nagyralátó volt mind a kettő, nem tudtak beletörődni a gondolatba, hogy ha egymáséi lesznek nyomorogni fognak a szegénységük miatt. Hallották és elhitték a józan öregebbek intő tanácsát, hogy a legforróbb szerelemből is közönyt és gyűlölséget csinál a szegénység.

S mielőtt összezapott volna felettük a szeretkezés örvénye, hallgattak a megfontolás szavára. Kerülni próbálták egymást, s aztán a gögösebb leány, megírta a fiúnak, hogy nem szereti őt többé. A fiu elhitte ezt s világgá ment.

De ember lett belőle. Hivatalba, rangba jutott vasszorgalmával. Gyöngyesség többé el nem fogta, a nőket kerülte és megvetette. Hirdette, hogy gyenge, gyarló teremtetésű, százszor alávalóbbak a férfinnál, mert kevesebb az eszük és gyengébb a szívük. És midőn estéknél magába zárkozva felidézte lelkében első, egyetlen és utolsó szerelmét, panaszos vádakat szórt a leány ellen, aki nem akart az övé lenni, mert szegény volt. Az nem jutott az eszébe, hogy akkor ugyanígy gondolkodott ő is. A leány férjhez ment hét esztendővel a szakítás után; keserű könyeket sirt, mikor fejére adták a menyasszonyi koszorút, az esketési szertartás alatt az ájulás környékezte — nem szerette az urat s még nem felejtett. De aztán multak az évek, hozzászokott a férjhez, aki mindennapi ember volt ugyan, de az asszonyért lehozta volna a napot is az égről. S mikor egy gyönyörű leánykája született a fiatal asszonynak, béke költözött a szívébe. Megtalálta életének célját, s nem kesergett többé a mult felett. Bűvös, józan asszony lett belőle, a dolgos és erényes nők mintaképe.

És most találkoztak tíz esztendő után. A vak véletlen hozta őket össze a gyorsvonat kipárnázott, meleg fülkéjében. A hogy egymásra ismertek, az első pillanatban megdöbbenek. A nő fel is állott, hogy átmenjen egy másik fülkébe, de aztán mást gondolt. Miért adja a haragost? Hiszen nincsen már erre ok. Minden elmult s csak nevetségessé tenné magát. Maradt tehát s jéghideg főhajítással viszonozta Simándy Gáspár üdvözlését.

Egy percig mohón nézték azért egymást.
 — Megöregedett, gondolta az asszony.
 — Még mindig szép — de mégis egészen más gondolta a férfi.

Hiszen abban a szent nyomban le-
pattogna rólunk a műveltség mázsa
és négykézláb járkálnánk abban
a percben.

Igazuk van! A botbüntetés le-
lázó. De hát a ki kivetkezik az em-
beri érzésből és állat módjára or-
dit az utcán — azt nem büntetni,
hanem botolni kell.

Azt mondják a doktorok, hogy a
legtöbb méreg édes és mégis öl!
a legtöbb gyógyszer keserű, de
használ, életet ad. Mi következik
ebből? Az: hogy az édesség a
szép szó nem mindig hasznos;
sokszor, mint a doktorok mondják
a drasztikusabb kúra vezet a cél-
hoz, az egészséghez.

A mi legényeink gyomra is meg-
romlott már a sok édességtől; te-
hát az édesség méregként hat reá.
Elő kell tehát venni a drasztiku-
sabb kurát, hogy legényeink meg-
javuljanak.

Kérjük tehát az előljáróságot,
és csendőrségét, hogy nézzen szét
egy kicsit vasárnaponként az ut-
cán, és ne engedje ordítani barom
módra a legényeket, mert így
ez nem válik városunk előnyére.
Ez cikk megírására is elsősorban
az idegenek megbotránkozása adta
az impulzust és az a keserű ta-
pasztalat, hogy igazságuk van
azoknak az idegeneknek.

Nem előre haladunk műveltség-
ben, a szép izlés fejlesztésében,
hanem visszafelé.

Évekkel ezelőtt nem tapasztal-
tam ezeket a botránnyokat. S ha
így haladunk tovább, nem Ázsiai
állapotok lesznek Hevesen, hanem
a legsötétebb Afrikai.

D. B.

SZÍNHÁZ.

Szilágyi Dezső színtársulata Hevesen.

Azért nyomattuk a fenti sorokat nagy-
betűkkel, hogy tudtukra adjuk a n. é. köz-
önségnek. Mert úgy látszik, hogy közön-
ségünk nem veszi tudomásul, hogy Szi-
lágyi Dezső társulatával itt van. Pedig
hogy Szilágyi jött el hozzánk és nem más,
csak elismerést szavazhatunk neki. Mert
az ő társulata oly jól szervezett, hogy He-
ves közönsége bátran megelégedhet vele.

Igazán nem érti az ember azt a lany-
haságot, melyet közönségünk, különösen
az idén tanúsít a színház iránt.

Pedig Halmayt kivéve csak „színesz-
trupp” látogatta meg Hevest, nem pedig
„színtársulat.” Most már másodikban jött
egy színtársulat, amely joggal megérdemli
a „színtársulat” elnevezést és mégis a bot-
ránnyig üres a színház.

Fölhívjuk tehát közönségünk figyelmét,
ezen igazán kifogástalan társulatra, s ha
egy-két estét kellemesen akar eltölteni,
akkor siessen oda.

De jó hírnevünk érdekében is kérjük
közönségünket. De meg azért is: ha azt
akarjuk, hogy mindég jó társulat jöjjön
Hevesre, akkor azt pártolnunk kell, mert
külömben ők pártolnak el tőlünk. Most

van egy jó társulatunk, tehát pártoljuk.
De nem beszéllek tovább, ha nekem nem
hisznek tessenek elmenni és meggyőződni.
Hármas lesz az öröm: az egyik önké,
mert jól fognak mulatni és élvezni, a má-
sik az enyém, mert igazolva találják sza-
vaimat. A harmadik pedig a színigazgatóé.

A heti műsor a következő volt! Szom-
baton Nap és Hold operette, vasárnap:
Piros bugyelláris, hétfőn Egyenlőség; ked-
den Kornevillei harangok; szerdán Ne-
bántsvirág; csütörtökön a Magyar dal és
a Hadak útja; pénteken a Bob herezeg.

Egyi darabot mutattak be. Ezekben a
darabokban, kivéve a Piros bugyellárist,
megmutatták, hogy olyan színtársulattal
állunk szemben, melynek minden egyes
tagja hivatásának magaslatán áll.

Mint hogy a társulat minden egyes tagja
az ő szerepében, bármily kicsiny vagy nagy
legyen az nagyban járul a darab egyönté-
tűségéhez, kerekdedségéhez és sikeréhez:
azért csak azokat említjük meg, kik külö-
nösen kitűntek az egyes darabokban.

Minden egyes darabban, a nők közül,
Balla Mariska, a ki valóságos „eleven-ör-
dög” a színpadon, tűnik ki kellemes hang-
jával és módfeletti elevenségével. Utána
csaknem egy színvonalon áll Bándy Rózi
kinek igen szép esengő hangja van, kár,
hogy játékában nincs több elevenség.

Férfiak közül: Szilágyi Dezső, Havass
Jenő, Bethleni László azok, kik minden
parabban dominálnak.

Egyes darabokban, mint pl. az Egyen-
lőségben, valamint a Nebántsvirágban és
a Hadak útjában igen jól alakított V. Ber-
zsenyi Margit. Vágó Pálnak tehetsége kü-
lönösen az Egyenlőségben tűnt ki: Hérics
Ottó pedig a hadak útjában volt rokon-
szerves alak; valamint Sz. Kovács Gyula
Petőfit személyesítette meglepően. Igen jól
deklamált, Lendvay Ferike kis szerepében,
mindig bájos alak.

Most pedig szóljunk a „Magyardal”-ról.
E Melodrájának szövegét Herodek Sándor
írta, zenéjét pedig Kerner Jenő a szegedi
honvéd zenekar volt karnagya és most a
színtársulat karmestere. De, mert magyar
mert lenni, az osztrákok által annyira
gyűlölt Kossuth — nótának nehány tak-
tusát is fölvette szerzeményében — elbo-
csájtották. E melodrájának szövege. tör-
ténelme a magyar dalnak, zenéje pedig
egyike azoknak a lelkesítő daraboknak,
melyek azon hurokat pengetik szívünkben,
melynek rezgése nyomán a hazaszeretet
szent tüze lángol föl. Ez a „Magyar dal”
mintegy prologusa a Hadak útjának.
Szinte csodálkozok az ember, hogy e két
darab nem egyszerre született.

Olyan e két darab, mint jótékony eső a
szomjas földre: megtermékenyíti: A mi
szívünket is megtermékenyítette ez a két
darab. Hullott szemünkből a könnyű szí-
vünkre, erre a szabadság után szomjazó
földre és kifakadt, kivirult szívünkben a
hazaszeretet, a szabadság fűszép virága, a
melyre nekünk, magyaroknak, oly nagy
szükségünk van manapság. A kik nem
voltak e darabban csak sajnálhatják, mert
szegényebbek lettek egy virággal, a haza-
szeretet szép virágával.

Referens.

H I R E K.

— **Az új dalkör bemutatója.** Az ujonan
alakult Egri Polgári Dalkörnek e hó 12-ikén
volt a bemutatója. Oly nagy volt az ér-
deklődés, hogy 8 óra tájban valóságos élet-
halál harcot kellett vívni egy-egy jegyért.
A hozzá fűzött reménynek letette alapjait
a Dalkör. Az egri koszos Dalkör mellett
azonban érvényre emelkedni nem kis föla-
dat, de van remény, hogy egykor méltó
helyet foglal el mellette. A siker melyet
a Dalkör elért fiatal karnagyának, Grónay
Andornak az érdeme. A hangversenyt tánc
követte.

— **Vizsgák.** A helybeli izr. iskolában a
f. é. záróvizsgák e hó 22. 23. és 24-én

Az asszony is, a férfi is mást látott a
lelkével, a mikor merengve gondoltak
vissza a multra. A tíz év előtti formájá-
ban varázsolta egymást vissza ez a két
ember, aki szeretett. S most csalódva
néztek egymásra.

— Hiszen nem az! nem az! De meg-
változott!

Simándy kezdte a beszélgetést.

— Sohse hittem volna, hogy még ta-
lálkozunk, Irma.

Az asszony vállat vont.

— Miért ne találkozhatnánk? Én nem
találok ebben semmi különöset.

— Ezzel azt akarja mondani, hogy
soha nem törődött azzal a gondolattal,
hogy mi még találkozhatunk az életben?

— Így van felelte az asszony.

A férfi komoran nézett ki a napsuga-
ras gyönyörű tájra, mely villámgyorsan
robogott el mellettük.

— Nincs szíve, gondolt Simándy. Nem
is volt.

— Sok idő mult el azóta, mondta inkább
magának. Sok idő, tulsok arra, hogy fe-
leljeni tudjon az ember.

Hasztalan igyekezett közömbös maradni,
Arcára boru szállt, a nyelve akadozott s
lánggra gyult szemekkel nézte az asszonyt.
Meg volt indulva.

Az asszony megérezte, mi dul a férfi
lelkében. Ő sem tudott tovább tetetni s
zavartan harapalta az ajkát. Lopva né-
zett a férfire, aki igazán elült a helyén.

— Irma kezdte a férfi. Irma, hát elle-
lejtett?

— Nem vagyok Irma. Én már a más
felesége vagyok és van egy kis leányom.

Halgattak aztán hosszan mind a kettő.

Érezték, hogy ezer és ezer mondani
valójuk lenne, ha beszélni mernének. De
nem beszélhettek, minden szó egy bünt,
egy szentségtörést jelenthetett volna.

Az asszony volt az első, aki magához
ért zavarából. Közömbös mindennayi dol-
okról beszélt s a férfi immel-ámmal fe-

lelt neki Nem tudtak bele jönni a hangba,
mely két barátságos idegen között olyan
természetes. A lelkük visszakalandozott a
multba, a kerti eperfa alá, ahol annyi forró
csókot váltottak.

Végre kitört az indulat a férfiből.

— Szeret-e még. Kérdezte suttogva.

S megragadta a kezét. Az asszony ré-
mülten riadt vissza és nem tudott felelni.
Köny pergett alá a szeméből. Hatalmában
volt régi szerelmesének.

— Hát nem feledtél! Ujjongott a férfi s
a reszkető fehér kezét forró csókokkal
halmozta el.

S az asszony türte, nem tudott ellent
állni.

— S mi or a férfi melléje ült, átölelte
két erős karjával, forró arcával ajka fölé
hajolt, hogy izzó bűnös, kárhuzatos csókot
nyomjon rá, feishajtott az asszony.

— A férjem.....

Simándy Gáspár ettől a szótól hirtelen
lejzandott. A lelkével szerette azt a nőt,
az első, az igazi, a szüzi szerelemmel nem
bíni akarta őt — szeretni.

És észbe ötlött, hogy szerelmének tár-
gyát bna egy ember, a „férjem”.

Nem ez, nem ez az, akit ő szeretett, az
egy másik asszony, akit ő nem ért, aki
őt nem érti.

Hévílete elszállt. Józán lett megint és
szomorú.

Nem csókolta meg az asszonyt, hanem
visszaült a helyére.

A harmadik állomásnál kiszállt az as-
szony. Némán kezét fogtak, gyorsan és
nyugodtan bucsuztak. A férfi megkönnyeb-
bülten lélekzett fel, mikor a fiatal asszony
erőtlen alakja eltűnt a pályaudvar kapu-
ján. Visszahanyatlott a bőrpamlagra és
keserveset zokogott:

— Vége! Mindörökre vége!

Szombatos Elemér.

mindig a délelőtti órákban tartatnak meg. Vasárnap e hó 26-án délelőtt féltizenegy órakor lesz a záróünnepély, mely alkalommal jutalomdíjak osztóndíjak és bizonyítványok fognak kiosztatni. Ezen vizsgákra a tanügy iránt érdeklők tisztelettel meghívotnak.

— **Megbízás.** Gellér Dezsőt pusztaszáraz-beői lakost a földmivelésügyi miniszter, Hevesvármegye, hevesi járására nézve, gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Záróvizsgák.** A helybeli róm. kath. iskolákban a vizsgák már megtartottak, melynek eredménye, a szülők megelégedésében tükröződik vissza. Az eredmény mindenütt dicséretes volt.

— **Juliális.** Az egri löveldében jövő hó 10-én lesz a szokott majális, illetve juliális, mely mindig fényesen sikerült és remélhetőleg, az idén is egyike lesz a legsikerültebb mulatságoknak.

— **Kegyelet.** Hatvani Deutsch József hatvani cukorgyáros, édes anyja elhunyt alkalmából, a mélyen sujtott gyáros 1500 koronát osztott ki a szegények között.

— **A hűtlou.** Kocsis Ferenc hatvani cseléd álnok huzelgésével gazdájának bizalmát sikerült megnyernie. E bizalmat arra használta föl, hogy egy éjjel gazdájának pénzes szekrényét föltörte, melyben csak 40 koronát talált, melyet elemeit és tovább állott. Most nyomozzák a esendőrök.

— **Fényképészet.** A városunkban működő fényképészek még csak rövid ideig maradnak. Ajánljuk tehát olvasóink figyelmébe, mert ily jó fényképeket vidéken nem igen lehet kapni.

— **Divat:** A Chie Parizen 71-ik száma most jelent meg. Ezen hangadó divatszakkalap dus tartalmával valóban meglepi a szemlélőt párizsi verseny, fürdő és sétatéri mintáival, továbbá a legdivatosabb aljak és ujj formáival pompás színekben. Előfizetőink megtekinthetik a kiadóhivatalban.

— **A Magyar Festőművészet Albuma.** A magyar könyvkiadványok terén feltűnést keltő diszmuvel fog a Pesti Napló olvasóinak karácsonyi ajándéku kedveskedni. Cime: A Magyar Festőművészet Albuma és gyönyörű foglalatra lesz a magyar festőművészet remekeinek, Kupeczkytól és Mányokitól kezdve a jelenkorig, mikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula és Zichy Mihály vezetésével, hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nem jelent még meg ehhez hasonló nagy koncepczióju diszmu. Ötven nagyszabásu magyar festmény fogja e diszmuunkát ékesíteni, művészi reprodukciókban. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándéku megkapja a „Pesti Napló“ minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mindama új előfizetője, aki egész éven át fél vagy negyedévenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a „Pesti Napló“-ra. A „Pesti Napló“ előfizetési ára: egy évre 28 kor. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrassy-út 27.

Földbirtokosok, gazdálkodók és cséplőgép-tulajdonosok figyelmébe!

Gépolaj, tovoztaszir, kocsikenőcs, kékkő, fekete és zöld kátrány gyári áron kapható

ABONYI JÓZSEF nagykereskedésében
HEVESEN. 1-10

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecsavágók, répavágók, kukorica-morzsológ, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár

BUDAPESTEN, Deák Ferenc-utca 7. szám.

engedélyez a legkedvezőbb feltételek mellett törlesztéses jelzálogkölcsonöket földbirtokokra

a kimutatott földadó vagy a színhelyen fogatosított beelés alapján. **Kölcsonkérvényekhez a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv hitelesített alakban csatolandó.**

A legkisebb engedélyezhető kölcson 2000 korona.

Drága kölcsonök convertáltatnak olcsóbbakra.

Bárminemü kérdések a fenti címhez intézve, gyors elintézését nyernek.

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, V. kerület, váci-körut 32. szám

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

gőzcséplőkészleteket, ipari czélokra alkalmas Compound lokomobilokat.

MILLENUM

fűkaszáló-, marokrakó- és kévekető aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

